

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 14. oktobar 2011. god.
Br. ref.: RK 127/11

ODLUKA O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

Slučaj br. KI 52/09

Podnosilac

Shejh Ali Shehu

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Srbije,
Rev. 995 /99 od 2. februara 2000. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsjednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsjednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shejh Ali Shehu iz Đakovice, kojeg po ovlašćenju zastupa g. Besnik Haxhijanuži, advokat iz Đakovice sa prebivalištem u ul. Nëna Tereze, b.b.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Rep. Srbije Rev. 995/99 od 2. februara 2000. god.

Predmetna stvar

3. Osnovno pitanje predmeta podnetog za razmatranje Ustavnom sudu Republike Kosovo dana 14. oktobra 2010. god. je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Srbije Rev. 995/99 od 2. februara 2000. god. dok strana nije na opšti način navela koja prava zagarantovana ustavom su navodno prekršena osporenim presudom.

Navodna povreda ustavom zagarantovanih prava

4. Iako se saglasno članu 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo naglašava: „Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“, podnosilac zahteva nije argumentovao svoj zahtev na ustavne i zakonske odredbe, iako se može pretpostavljati da se on žali na povredu prava na imovinu na osnovu člana 46. Ustava, iako on realno nije priložio nijedan dokaz kojim bi potkrepio svoje tvrdnje.

Pravni osnov

5. Član 113. stav 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljnjem tekstu: Zakon) i pravilo 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljnjem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu 14. oktobra 2010. god.
7. Ustavni sud je 21. oktobra 2010. god. obavestio podnosioca zahteva o registrovanju njegovog zahteva pri Sekretarijatu Suda.
8. Nakon što je 13. decembra 2010. god. razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Kadrija Kryeziua, Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Gjyljeta Mushkolaj i Iliriana Islami (članovi Veća), je Sudu u punom sastavu istoga dana iznelo preporuku da se zahtev odbije kao neprihvatljiv.

Žalba podnosioca zahteva

9. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosovo zahteva ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Rep. Srbije Rev. 995/99 od 2. februara 2000. god. i oglašavanje iste u nesaglasnosti sa Ustavom i važećim zakonima u Republici Kosovo i pravnim aktom koji nema pravnog efekta, tvrdeći da je delovanjem baš ove presude on ozbiljno oštećen u pitanju uživanja svoje imovine koju je on ranije stekao, prema njegovim rečima, na zakonit način.

Kratak opis činjenica

10. Majka podnosioca zahteva je Nazife Shehu (sada pokojna). Njegov otac je Shejh Muharem Shehu (i on sada pokojni). Kada je Muharem Shehu umro Nazifa je nasledila svu njegovu imovinu (Odluka T.br. 52/70 od 16. marta 19979. god.), dok su se njegovi

naslednici dogovorili da će nakon njene smrti oni podeliti njenu imovinu na jednake delove.

11. Prema ugovoru o poklonu (Ov.br. 237/96 1. mart 1996. god.) Nazifa je poklonila svojem sinu, Ali Shehu (sada podnosilac zahteva) deo imovine. Međutim kada joj je drugi Nazifin sin, Azi Shehu, koji je istovremeno i njen staralac, objasnio kakav ugovor je potpisala: „one se je zaprepastila i usprotivila se zahtevajući hitan postupak“ za poništenje ugovora.
12. Aziz Shehu, kao što je navedeno, je staralac g Nazife, i po njenom ovlašćenju je podigao optužnicu protiv Alia Shehua pri Opštinskom sudu u Đakovici za poništenje ugovora o poklonu i ovaj sud je presudom (P.br. 279/97) od 9. jula 1997. god.: (1) poništio ugovor o poklonu i (2) naložio nadoknadu troškova postupka tužiocu.

Ugovor je poništen zbog tri glavna razloga:

- a. Ludilo. Prema tadašnjem zakonu strane ugovornici moraju imati „sposobnost delovanja“ da bi potpisale ugovor (član 56. stav 1. zakon o obligacionim odnosima, SFRJ). Gđa Nazife je patila od arteriosklerotičnog hroničkog ludila. Kada je ona potpisala ugovor, nije bila u stanju da shvati šta radi. Stoga, ugovor treba poništiti.
 - b. Jezik. Ugovor je sastavljen na srpskom jeziku. I gđa Nazife „je jedva govorila svoj maternji jezik“, i mnogo manje, u stvari samo malo ili poneku reč na srpskom.
 - c. Manipulacija. G. Ali je iskoristio posetu majke njegovoj kući da bi je naveo (pod pritiskom) da potpiše ugovor.
13. Okružni sud u Peći je presudom Gz.br. 480/98 od 7. oktobra 1998. god. odbacio žalbu g. Alije kao neosnovanu i potvrdio presudu Opštinskog suda.
 14. Podnosilac zahteva je 11. novembra 1998. god. podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim sudom Srbije u Beogradu.
 15. On 2 February 2000 the Supreme Court of Serbia rejected Ali's appeal as unfounded. It found that there was no violation of the Law of Contested Procedure (SFRY) and that the lower court properly applied the relevant law (Judgment Rev.995/99 dated 02.02.2000). Vrhovni sud Srbije je presudom Rev. 995/99 od 2. februara 2000. god. odbacio reviziju g. Alije kao neosnovanu. Sud je ustanovio da nije došlo do povrede Zakona o o parničnom postupku (SFRJ) i da je niži sud na pravilan način primenio odgovarajuće zakone
 16. Devet godina kasnije nakon smrti njegove majke, g Ali Shehu je podneo zahtev Kancelariji za katastar Opštine Đakovica za registrovanje njegove imovine. Opštinska katastarska kancelarija je 19. maja 2009. god. odobrila njegovo pravo za registrovanje nepokretne imovine (br. 436/09).
 17. Kancelarija za katastar Opštine Đakovica je 28. jula 2009. god. poništila odluku 436/09 od 19. maja 2009. god. Ova kancelarija je ustanovila da su dokazi iz prethodnih sudskih postupaka pokazali da je Ali Shehu sa namerom prevario opštinski organ za katastar i vratila predašnje stanje.
 18. Ali Shehu je 24. avgusta 2009. god. podneo žalbu Katastarskoj agenciji Kosova u kojoj je tražio da ista oglasi odluku Kancelarije za katastar Opštine Đakovica nezakonitom i da ostavi na snazi odluku 436/09, kojom bi mu se dozvolilo da registruje imovinu. Od dana podnošenja zahteva odluka se i dalje očekuje.

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Da bi mogao da presudi po zahtevu podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom.
20. Vezano sa tim, Sud se poziva na član 113. stav 7. Ustava koji propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“
21. Član 47. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo predviđa:

„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“
22. Član 48. Zakona o Ustavnom sudu određuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“
23. U svojstvu zainteresovane strane Ustavnom sudu obratio se g. Aziz Muharrem Shehu sa zahtevom da mu se dostavi kopija zahteva koji je Sudu podneo g. Shejh Ali Shehu, naglašavajući da: „je pri Opštinskom sudu u Đakovici u toku imovinski spor po tužbi tužioca Sheha Ali Shehua iz Đakovice protiv njegove braće i rodbine, Afijete Shehu i drugih, koja se u sudu vodi pod br. C. br. 314/01. G. Aziz Shehu je takođe obavestio Ustavni sud da je zastupnik g. Sheha Ali Shehua, advokat Besnik Haxhijonuzi od Opštinskog suda zahtevao prekid postupka o razmatranju ovog nasleđa dok Ustavni sud ne donese odluku o zahtevu njegovog klijenta u vezi sa ocenom ustavnosti resude Rep. Srbije, rev. br. 995/99 od 2. februara 2000. god., predmet koji se u Ustavnom sudu vodi pod br. KI 52/09 i rešenje koje smatra kao preliminarno pitanje.
24. Na osnovu gorenavedenog, Sud je ustanovio da je pitanje i dalje u postupku pred Opštinskim sudom u Đakovici, stoga pošto nema konačne odluke i nisu iscrpljena pravna sredstva da bi se osporila odluka eventualno nezadovoljavajuća za stranke u postupku, tako da nisu ispunjeni uslovi prihvatljivosti predviđeni članom 113. stavom 7. Ustava i članom 47. stavom 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, što se tiče uslova za iscrpljenje pravnih sredstava.
25. Sud želi da naglasi da je obrazloženje pravila iscrpljenja pravnih sredstava to da se omogući navedenim organima, uključujući i sudove, mogućnost sprečavanja i ispravljanja navodne povrede Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti efikasno pravno sredstvo protiv povrede ustavnih prava (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, Selmouni protiv Francuske br. 25803/94, Odluka od 28. jula 1999. god.).
26. Sud je takođe zaključio da čak i da je zahtev podnet nakon iscrpljenja raspoloživih pravnih sredstava opet bi zahtev bio neprihvatljiv zato što podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti akta javnog organa koji nije donet od strane institucija Republike Kosova i to u vreme pre nego što je Ustav Republike Kosovo stupio na snagu. U ovom aspektu, uvek imajući na umu zakonske rokove, Sud primećuje da ocena ustavnosti akata **javnih organa** koje datiraju iz vremenskog perioda pre nego što je Ustav Republike Kosovo stupio na snagu (15. jun 2008. god.) nije moguća.

27. Imajući na umu činjenicu da u saglasnosti sa opštim principima međunarodnog prava (**neretroaktivnost sporazuma-traktata**), odredbe Evropske konvencije o ljudskim pravima ne obavezuju strane potpisnice u vezi ni sa jednim aktom koji je donet ili pravnom situacijom koja je zaključena **pre nego što je konvencija stupila na snagu** (vidi mutatis mutandis Blečić protiv Hrvatske, zahtev br. 59532/00, Presuda EPLJP od 29. jula 2004. god.), tako i Ustavni sud ne može oceniti ustavnost pravnih akata preko kojih se pretpostavlja povreda određenog prava zagarantovanog ustavom pošto u to vreme niti su bila određena niti su bila zagarantovana Ustavom iz razloga što i sam Ustav nije postojao.
28. Podnosilac zahteva takođe nije razjasnio zahtev, nije ga obrazložio sa aspekta postupka i supstantivnog aspekta na način da bi dokazao da mu je određeno pravo zagarantovano Ustavom prekršeno i u ovim okolnostima zahtev je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Sud je, nakon razmatranja svih iznetih dokaza i činjenica, i nakon razmatranja pitanja 13. decembra 2010. god., zaključio da je podnosilac zahteva podneo zahtev pre iscrpljenja raspoloživih pravnih sredstava i nije razjasnio i obrazložio zahtev i stoga jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu usaglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani